

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de către Străisteanu Gheorghe,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Străisteanu Gheorghe împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei în termen rezonabil și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 13 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 2ra-454/24
NR. PIGD 2-23120085-01-2ra-09042024)*

Recurs declarat după 01 septembrie 2023.
Invocarea declarativă a art. 432 alin. (1) lit. a) și b) din Codul de procedură civilă nu constituie temei pentru admisibilitatea recursului.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. V. Jomiru-Niculiță,
Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Panov, V. Mihăilă, V. Cotorobai,

15 noiembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului depus de Străisteanu Gheorghe,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni,

Mariana Ursachi, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 17 august 2023, Străisteanu Gheorghe a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei în termen rezonabil și repararea prejudiciului moral.

2. În argumentarea acțiunii reclamantul a indicat, că la 14 octombrie 2020 a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Centru o cerere de chemare în judecată împotriva lui Cojocari Mihail cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin contravenție.

3. A invocat faptul, că examinarea cauzei civile nr. 2-19955/23 (2-20131701-12-2-22102020) a durat 3 ani, doar în instanța de fond, cu încălcarea gravă a termenului rezonabil.

4. A notat, că în calitate de reclamant, estimează mărimea prejudiciului moral în suma de 7 000 lei de care este cu mult mai mică decât sumele oferite de Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în cauze similare decise împotriva Moldovei, cauzat prin: sentimente de frustrare cauzate de caracterul incorect a instanțelor de judecată, comise vădit contrar cerințelor stabilite (menționate mai sus); în suferințe continue din cauza neenumerate refuzuri de a examina cauza în termen rezonabil, întocmirea hotărârii integrale și expedierea dosarului în instanța de apel; anxietate cauzată de incertitudinea creată de instanța de fond, din actele cărora am înțeles că ilegalitățile comise, ar fi o normă de drept; nervi, stresuri, dureri, afectare sufletească și spirituală, oboseală, dificultăți, demoralizare, descurajare, hedonist, limitarea de a mă bucura de plăcerea vieții, de satisfacții spirituale și materiale; dificultatea în depășirea obstacolelor impuse de acțiunile ilegale din cauza ignorării legislației naționale și celei internaționale, creând certitudinea că drepturile reclamantului, garantate prin Tratatul internațional, la care Republica Moldova este parte, pot fi apărate doar în instanțele internaționale.

5. A indicat că legătura causală între acțiunea ilegală și prejudiciu moral este în directă legătură cu acțiunea ilegală a instanțelor de judecată, care intenționat, vădit ilegal, timp de 3 ani a tergiversat examinarea cauzei din 22 octombrie 2020, pricină civilă care urma să fie examinată în mod de urgență, în mod prioritar, făcând referire la art. 192 din Codul de procedură civilă.

Doar prin refuzurile repetate și nemotivate de a examina cauza civilă, în termen procedural, instanțele de judecată (judecătorii) au trecut peste termenul rezonabil necesar pentru examinarea pricinii civile din 22 octombrie 2023, fapt care a provocat daune morale și materiale irecuperabile.

6. A remarcat, că încălcarea obligațiilor și a competenței prevăzute de lege de către instanțele de judecată (judecători) i-au cauzat un prejudiciu moral care dă temei pentru răspunderea delictuală a statului.

7. A solicitat încasarea prejudiciului moral în sumă de 7000 lei, cauzat prin acțiunile (inacțiunile) ilegale ale instanțelor de judecată și, anume, prin încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

8. Prin hotărârea din 15 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost respinsă acțiunea, ca neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

9. La 22 noiembrie 2023 Străisteanu Gheorghe a depus cerere de apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii înaintate.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

10. Prin decizia din 13 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel declarată de Străisteanu Gheorghe și s-a menținut hotărârea din 15 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

11. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, reclamantului Străisteanu Gheorghe nu i-au fost lezate careva drepturi și nu a fost încălcat termenul rezonabil de examinare a cererii de chemare în judecată formulată de SRL „Inima Codrului” către Cojocari Mihail, privind constatarea încălcării dreptului la proprietate și încasarea prejudiciu material cauzat. Or, reclamantul, persoana fizică Străisteanu Gheorghe pretinde durata nerezonabilă a unor proceduri în cadrul unui proces civil inițiat la acțiunea SRL „Inima Codrului”, Străisteanu Gheorghe având calitatea de administrator al acesteia. Însă, în cadrul prezentului proces, intentat în ordinea Legii nr. 87/2011, s-a solicitat constatarea încălcării dreptului persoanei fizice Străisteanu Gheorghe la judecarea în termen rezonabil a cauzei respective, cât și repararea prejudiciului moral pentru propria persoană, în calitate de persoană fizică. În acest sens instanța de apel a accentuat conținutul și motivele cererii de chemare în judecată, inclusiv solicitările reclamantului potrivit cărora acesta a cerut: *# constatarea faptului încălcării dreptului lui Străisteanu Gheorghe, IDNP: XXXXX la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile din 20 aprilie 2020; # încasarea din*

contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Străisteanu Gheorghe, IDNP: XXXXX a sumei de de 7 000 le cu titlu de prejudiciu moral cauzat...

12. Prin urmare, instanța de apel a considerat că, instanța de fond just a conchis că reclamantul Străisteanu Gheorghe nu a probat prin probe concludente și pertinente, că ar avea careva calitate procesuală în cauza civilă în care figurează în calitate de reclamant persoana juridică SRL „Inima Codrului” și, astfel corect a stabilit că reclamantul/apelant Străisteanu Gheorghe nu dispune de dreptul garantat de articolul 5 Cod de procedură civilă pentru a se adresa cu prezenta acțiune în instanță, deoarece în raport cu sine nu există un drept încălcat. Ba mai mult, în textul cererii de chemare în judecată reclamantul Străisteanu Gheorghe face referire la faptul că i s-au cauzat sentimente de frustrare, nervi, stresuri, descurajare și demoralizare în propria persoană, pe când reclamant în cauza civilă, în care se pretinde încălcarea termenului rezonabil de judecare a pricinii, este persoana juridică SRL „Inima Codrului”, Străisteanu Gheorghe având doar calitatea de administrator al acesteia și, astfel, nu dispune de drept de a pretinde despăgubiri în nume propriu, în calitate de persoană fizică.

13. Respectiv, instanța de apel a atestat că, prima instanță corect a stabilit că în cauză nu sunt întrunite temeiuri legale pentru constatarea faptului încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile formulată de SRL „Inima Codrului” către Cojocari Mihail privind constatarea încălcării dreptului la proprietate și încasarea prejudiciu material cauzat.

14. Reieșind din cele citate supra, întemeiat prima instanță a constatat că Străisteanu Gheorghe nu a demonstrat faptul că pretinsa acțiune civilă are legătură causală cu cauza civilă formulată de SRL „Inima Codrului” către Cojocari Mihail privind constatarea încălcării dreptului la proprietate și încasarea prejudiciu material cauzat, corespunzător, reclamantul în asemenea circumstanțe nu poate formula cerere prin care să invoce cauzarea unui prejudiciu și respectiv recuperarea acestui prejudiciu prin încălcarea dreptului său la examinarea cauzei civile înaintată de persoana juridică SRL „Inima Codrului” în termeni rezonabili, la caz fiind constatat cu certitudine faptul că Străisteanu Gheorghe nu este subiectul corespunzător care poate pretinde repararea prejudiciului în baza Legii nr. 87 din 21.04.2011. Iar din aceste raționamente, nici nu este necesar de prezentat raportul motivat al derulării procesului, întrucât nu este satisfăcută condiția legală de înaintare a unei atare acțiuni.

15. Cu privire la cerințele reclamantului privind încasarea prejudiciului moral în sumă de 7000 lei, instanța de apel le-a apreciat ca fiind nefondate, dat fiind faptul că pornind de la prevederile art. 5 al Legii nr. 87, doar în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, corespunzător, instanța de apel a conchis că la caz nu s-a constatat

faptul încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, pe cale de consecință a respins și pretenția cu privire la încasarea prejudiciului moral.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

16. La 09 aprilie 2024, Străisteanu Gheorghe a declarat recurs împotriva deciziei din 13 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei decizii noi prin care să fie admisă acțiunea.

SOLICITAREA RECURENTULUI

17. În motivarea recursului, recurentul a invocat că hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel sunt emise ilegal, contrar tuturor normelor naționale și internaționale și urmează a fi casate. A invocat că a prezentat instanței de judecată probe incontestabile care confirmă că prin încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile din 22 octombrie 2020, angajații statului au trecut peste toate limitele legale, iar circumstanțele în care persoanele cu funcție de răspundere refuză să acționeze, au provocat daune morale și materiale irecuperabile. La fel a menționat, că încălcarea obligațiilor și a competenței prevăzute de lege de către persoanele responsabile, i-au cauzat prejudiciu moral care dă temei pentru răspunderea delictuală. Consecvent, a indicat, că normele de drept indicate în cererea de chemare în judecată servesc temei pentru judecarea cauzei în strictă conformitate cu prevederile legislației naționale și Convenției Europene. A precizat că suma solicitată în prezenta cauză cu titlu de prejudiciu moral, corespunde cerințelor legislației naționale, deciziilor Curții Supreme de Justiție emise în cauze similare și recomandărilor CEDO. A menționat că instanța era obligată să aplice direct prevederile Constituției Republicii Moldova, prevederile Convenției Europene și Recomandările din hotărârile și deciziile CEDO.

18. În drept, și-a întemeiat cererea de recurs în baza dispozițiilor art. 429, 430, 432 alin. (1) lit. a) și b), 434, 436, 442, 445 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

19. Art. 434 al Codului de procedură civilă prevede următoarele: „Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

20. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 13 martie 2024 și a expediat-o recurentului Străisteanu Gheorghe, prin intermediul poștei electronice la 23 mai 2024 (f.d.121). Astfel, recursul declarat la data de 09 aprilie 2024 de Străisteanu Gheorghe, este în termen.

21. La data de 18 iunie 2024, copia recursului a fost expediată în adresa intimatului, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 143-144).

22. Referințe nu au fost depuse.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

23. Art. 433 alin. 1, lit. a) din Codul de procedură civilă:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1)”.

24. Art. 432 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă:

„Recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen; d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale. Temeiurile menționate la alin.(1) lit.d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

25. Art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă:

„În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

26. Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă.

27. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023).

28. Din analiza recursului declarat de Străisteanu Gheorghe rezultă că, drept temeiuri de declararea a recursului au fost invocate prevederile art. 432 alin. (1) lit. a) și b) din Codul de procedură civilă, conform cărora recursul este admis dacă interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție.

29. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a hotărârii contestate, or, motivele invocate în cererea de recurs sunt similare celor invocate în cadrul judecării anterioare a cauzei, asupra căreia instanța de apel s-a pronunțat corespunzător cu respectarea prevederilor legale.

30. De asemenea, motivele menționate în cererea de recurs sunt similare celor invocate în cadrul judecării anterioare a cauzei, asupra căreia instanța de apel, s-a pronunțat corespunzător cu respectarea prevederilor legale.

31. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea repetată a situației (redată în cererea de apel), nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are un caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

32. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele ierarhic inferioare. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

33. În contextul prevederilor art. 432 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în cazul invocării inclusiv în recurs de către recurent a temeiurilor conținute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs verifică din oficiu sub aspectul dat temeiurile recursului.

34. La acest aspect, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa constantă, statuează că, dreptul de acces la instanță nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p. 38, cauza Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45). Procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care

implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (cauza Helmers c. Suediei, 09 octombrie 1991).

35. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de Străisteanu Gheorghe, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare urmează a fi considerat inadmisibil.

36. Ținând cont de cele expuse supra și în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art.433 alin. (1) lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de către Străisteanu Gheorghe, împotriva deciziei din 13 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi